

DIVATOS ÉS MENŐ 2.

SZKA_106_13

É N É S A V I L Á G

A modul szerzője: Szabolcs Csilla

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

6. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I/a Zenegyűjtés					
A	A tanulók az előzetesen gyűjtött kazettákat, CD-ket megmutatják a társaiknak. 5 perc	Az érdeklődés felkeltése Figyelem	Frontális munka – bemutató		P1 (Zenegyűjtés)
B	A tanulók bemutatják kedvenc együtteseik képeit. 5 perc	Az érdeklődés felkeltése Figyelem	Frontális munka – bemutató		
I/b Állj arra a helyre!					
A	A pedagógus állításokat mond. A gyerekek minden mondat után választanak a lehetőségek közül, és ezek alapján állnak be egy csoportba. A következő mondatnál új csoportok alakulnak. 5 perc	Előzetes hozzáállás felmérése Figyelem	Kooperatív tanulás – Keveredj, állj meg, csoportosulj!		P2 (Állj arra a helyre!)
B	A gyerekek körben állnak. A pedagógus egy-egy zenerészletet mutat be. Amelyik gyereknek tetszik a zene, középre szalad. A következő zenénél cserélődnek a gyerekek. 8 perc	Előzetes hozzáállás felmérése Akusztikus figyelem	Frontális munka – játék		Különböző zenei részletek cd-n vagy kazettán, cd-lejátszó vagy magnó

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
C	A pedagógus egy-egy zenei stílusra jellemző ruhadarabot vagy képet mutat a gyerekeknek. Aki szívesen hordaná az adott ruhadarabot, az feláll. A következő ruhadarabnál cserélődnek a gyerekek. 5 perc	Előzetes hozzáállás felmérése Vizuális figyelem	Frontális munka – játék		Különböző zenei stílusokat idéző ruhadarabok vagy képek
II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II/a Csoportalakítás					
A	A pedagógus képrészleteket oszt ki a gyerekeknek. Egy csoportot alkot az a négy gyerek, aki ugyanazon együttes képének egy darabját kapja. Miután kirakták a képeket, a gyerekek megbeszélik, mit látnak a képen. 5 perc	Csoportalakítás Rész-egész észlelése Együttműködési képesség	Kooperatív tanulás – csoportalakítás képekkel		P3 (Csoportalakítás)
B	A gyerekek csoportokat alkotnak úgy, hogy az egy stílust kedvelő gyerekek tartoznak egy csoporthoz. 5 perc	Csoportalakítás Önbizalom	Frontális munka – csoportalakítás		P3 (Csoportalakítás)
II/b Szórakozáspalette					
A	A pedagógus állításokat ad a csoportoknak. A csoporttagoknak el kell dönteniük, hogy igaz-e rájuk az állítás. Ha mindenkire igaz, akkor középre írják be a mondatot, ha csak egyes gyerekekre, akkor azok jegyezzék le a saját részükbe. Végül megbeszélik, ki mit írt fel, melyek a közös állítások. 20 perc	Társmegismerés Önbizalom Szövegértés Tolerancia	Kooperatív tanulás – ablak	Íróeszköz, lapok	P4 (Szórakozáspalette)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	A pedagógus különböző zenei részleteket mutat be. A csoporttagoknak el kell dönteniük, hogy tetszik-e nekik az adott zene, vagy nem. Ha mindenkinek tetszik, akkor középre írják be a zeneszám címét, ha csak egyes gyerekeknek, akkor azok jegyezzék be a saját részükbe. Végül megbeszélik, melyik zeneszámot miért választották ki. 20 perc	Társmegismerés Önbizalom Akusztikus figyelem Tolerancia	Kooperatív tanulás – ablak	Íróeszköz, lapok	Különböző zenei részletek cd-n vagy kazettán, cd-lejátszó vagy magnó
II/c Mi számít ma szórakozásnak?					
A	A csoportok szórakozással kapcsolatos képeket vagy szóképeket kapnak, és eldöntik, hogy a képeken látható dolgok közül nekik mi számít szórakozásnak. A gyerekek sorbarendezik a képeket aszerint, hogy melyiket részesítik előnyben. 15 perc	Megbeszélés Rész-egész észlelése Szóbeli kifejezőkészség Vitakultúra	Csoportmunka – vita		P5 (Képek és szóképek) képek vagy szóképek
B	A csoportok szórakozással kapcsolatos képeket vagy szóképeket kapnak, és eldöntik, hogy a képeken látható dolgok közül nekik mi számít szórakozásnak. Eljuttatják azt, ami számukra leginkább szórakozást jelent, és azt is, amelyik a legkevésbé. A jeleneteket a csoportok bemutatják egymásnak. 20 perc	Rögtönzés Rész-egész észlelése Vitakultúra	Csoportmunka – improvizáció		P5 (Képek és szóképek) képek vagy szóképek
II/d A zene az életben...					

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
A	A csoporttagok arról beszélgetnek, hogy kinek mit jelent a zene. Az osztály rövid zenei bejátszásokat hallgat meg, majd azt is megbeszélik, ki milyennek találta azokat. 25 perc	Tudatosítás Akusztikus figyelem Szóbeli kifejezőkészség	Frontális munka – beszélgetőkör		P6 (A zene az életemben) cd-k vagy kazet- ták, cd-lejátszó vagy magnó
B	A csoportok írják le minél több hangszer nevét. Ha van ilyen jellegű zenehordozója az iskolának, akkor előbb arról szóljon meg a hangszer hangja, majd írják le a csoportok a megfejtést. 25 perc	Hangszerek ismerete, megkülönböztetése Akusztikus figyelem	Csoportmunka – megbeszélés, lista készítése	Írólap, íróeszköz	P6 (A zene az életemben) hangszerek vagy zenei felvételek és cd-lejátszó vagy magnó
C	A csoportok a hozott zenéikből kiválasztanak néhány számot, melyekből rövid részeket lejátszanak a többieknek. A többiek feladata, hogy felismerjék az előadókat, illetve a számok címét. 25 perc	Tudatosítás Akusztikus figyelem Szóbeli kifejezőkészség Önbizalom	Csoportmunka – bemutató	Otthonról hozott zenei anyag	P6 (A zene az életemben) cd-lejátszó vagy magnó
II/e Zenei stílusok					
A	A tanulók képeket és szókérdőívüket kapnak az előzetesen gyűjtött vagy a pedagógus által hozott forrásokból. Ezeket összehasonlítják, egyeztetik a szövegeket és a fogalmakat. Amelyik szókérdőívhez nincs meghatározás, azt a csoport megpróbálja közösen megfogalmazni. 25 perc	Definícióértelmezés és alkotás Szóbeli kifejezőkészség Szövegértés Lényeglátás	Kooperatív tanulás – szókérdőív	Íróeszköz	P7 (Zenei stílu- sok) szókérdőív

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	A pedagógus zenerészleteket mutat be. A diákok eldöntik, hogy melyik szókértá melyik zenei stílushoz tartozik. 25 perc	Zenei stílusok bemutatása Akusztikus figyelem	Csoportmunka – megfigyelés	Íróeszköz	P7 (Zenei stílusok) szókérták
II/f A mi stílusunk					
A	A szókértákön szereplő stílusok közül minden csoport kiválaszt egyet, és rajzot, illusztrációt készít róla. 20 perc	Stílusjegyek alkalmazása Alkotóképesség Lényeglátás Kreativitás	Csoportmunka – illusztráció készítése	Rajzlap, színes ceruza	
B	A csoportok átírják a <i>Boci, boci tarka</i> kezdetű dalt egy választott stílusban, majd előadják. 20 perc	Stílusjegyek alkalmazása Humor Lényeglátás Kreativitás	Csoportmunka – dramatizálás		
C	A gyerekek az <i>Add tovább a mozdulatot!</i> című játékot játsszák táncmozdulatokkal, hangszerekkel. 15 perc	Játék Emlékezet Figyelem	Kooperatív tanulás – add tovább a mozdulatot!		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS					
III/a Hangulat és a zene					
A	A tanulók megfogalmazzák, hogy most milyen zene, milyen hangszer illene a hangulatukhoz. 10 perc	Önkifejezés Szóbeli kifejezőkészség	Frontális munka – beszélgetőkör		P8 (Hangulat és zene)
B	A tanulók közösen kiválasztanak egy zeneszerszámot, amit megpróbálnak lejátszani, előadni. 15 perc	Közös zenélés Együttműködés Akusztikus figyelem	Frontális munka – közös zenélés		P9 (Előadás)
III/b Lezárás					
A	A pedagógus és a csoportok közösen értékelik a csoportokat és a csoporton belüli munkát. A csoportok tapssal fejezzék ki, mennyire voltak elégedettek a saját részvételükkel, ötletességükkel, a többiek véleményének meghallgatásában tanúsított türelmükkel. 8 perc	Értékelés Szóbeli kifejezőkészség Önismeret	Frontális munka – beszélgetőkör		P10 (Ilyenek voltunk)
B	A tanulók készítsenek rajzot arról, ők milyen zenészek lennének egy együttesben. Az elkészült „zenészeket” egy nagy közös képen állítsák színpadra. 15 perc	Önértékelés Vizuális önkifejezés Tolerancia	Egyéni munka – alkotás	Rajzlapok, csomagolópapír	

TANÁRI MELLÉKLET

P1 ZENEGYŰJTÉS

Kérjük meg a gyerekeket, szülőket, hogy hozzanak be minél több zenei albumot, újságot. Annál jobb, minél többféle stílus képviselje magát! A pedagógus is hozzájárulhat a gyűjtéshez, és az iskolai anyagot is érdemes felhasználni.

P2 ÁLLJ ARRRA A HELYRE!

Olyan kérdéseket tegyünk fel, amelyekre könnyen és gyorsan tudnak reagálni a gyerekek. (Pl.: Szereted-e a zenét?) A terem egyik oldalába álljanak azok, akik igen, a másik oldalra azok, akik nem. Pl.: komolyzene – könnyűzene, újság – könyv, kirándulás – számítógép, televízió – színház – mozi, futball – kosárlabda.

P3 CSOPORTALAKÍTÁS

A csoportalakításhoz felhasználhatjuk a behozott újságokban található együttesek képeit, illetve, ha erre nincs mód, akkor szórással kapcsolatos képeket, szókérdőíveket is használhatunk. A gyerekek beszéljék meg, hogy melyik együttes képét rakták ki, és hogy milyen stílust képvisel az adott együttes.

Ha a B változat szerint alakulnak a csoportok, és sokan lennének egy csoportban, akkor a csoportokat szét kell bontani kisebbekre.

P4 SZÓRAKOZÁSPALETTA

A javasolt mondatok a következők:

- Sok szabadidőm van.
- A szabadidőmben sokat olvasok.
- A múlt hónapban voltam moziban.
- A zene fontos szerepet tölt be az életemben.
- Ha rossz a kedvem, akkor zenét hallgatok.
- Aki menő, az ...-t hallgat.

Bemutató az osztály előtt: A feladat végeztével a csoporttagok képviselőt választanak, aki bemutatja a csoport munkáját. A bemutatkozás a közös jellemzők felsorolásával kezdődik, többes szám egyes személyben. Ezután a képviselő egyes szám harmadik személyben ablakonként, személyenként bemutatja a különbözőségeket. Legvégül magáról szól, egyes szám első személyben. (Tekintettel arra, hogy ez egy összetett feladat, célszerű a csoportnak a pedagógusi magyarázaton túl bemutatni, előjátszani a gyakorlatot.)

A feladat végén a pedagógus kérdéseket tehet fel:

- Hogyan éreztétek magatokat a feladat során?
- Mi volt könnyebb: hasonlóságokat vagy különbözőségeket találni?
- Megtudtatok valami újat egymásról?

- Mi alapján választottatok csoportvezetőt? (Ha a tanulók választották.)

P5 KÉPEK ÉS SZÓKÁRTYÁK

Ha vannak képeink, akkor a tanulók azokból válasszák ki a szerintük szórakozási lehetőséget ábrázolókat. Minden csoport ugyanolyan vagy hasonló képcsomagot kapjon. Ha nem rendelkezünk megfelelő mennyiségű képpel, akkor szókártyákkal is helyettesíthetjük a képeket. A szókártyákat tegyük borítékba, írjuk rá az utasításokat, és még az óra előtt tegyük az asztalokra.

Szókártyák: szka106_13_k2

MOZI, SZÍNHÁZ, SPORT, SZÁMÍTÓGÉPEZÉS, OLVASÁS, PIHENÉS, KIRÁNDULÁS, TELEVÍZIÓZÁS, FŐZÉS, TAKARÍTÁS, TANULÁS, BARÁTI TALÁLKOZÓ, MAGÁNÓRA, BEVÁSÁRLÁS, FÜNYÍRÁS

P6 A ZENE AZ ÉLETEMBEN

Itt azt a változatot válasszuk, amelyik a felszereltségünknek és az osztály összetételének a legjobban megfelel. A beszélgetésnek minden esetben fontos szerepe van, mert sokat elárulhat a gyerekek lelkiállapotáról, a gondolkodásukról, az életről alkotott képükről, az osztályban elfoglalt helyükről. Beszéljünk arról, hogy ki milyen zenét hallgat, mikor, mennyit, kivel, hogyan teszi ezt, jelenleg melyik zenei stílus a kedvence. Mitől jó egy szám, és miből lesz sláger? A pedagógus is mutassa meg a kedvenc számát, együttesét. Van-e divat a zenében? Mi számít ma divatos zenének? Van-e kapcsolat a zene és a barátság között? Összetartó erő-e a zene? A stílus és az életkor kapcsolata. Zenehallgatás után beszéljük meg,

hogy ki mit érzett zenehallgatás közben, tetszett-e a zene, mikor hallgatnád, egyáltalán meghallgatnád-e ezt a zenét. A hangszerek megszólaltatása után beszéljünk arról, hogy milyen zenét szoktak játszani az adott hangszeren.

P7 ZENEI STÍLUSOK

Ennél a feladatnál képeket vagy szókártyákat kell párosítaniuk a tanulóknak, a kép vagy szó meghatározásával. A tanulók kiegészíthetik a szókártyákat újabakkal, ha meg tudják fogalmazni azok jelentését.

A szókártyák a következők:

OPERA, NÉPZENE, HEAVY METAL, ROCK, DISZKÓ, RAP, COUNTRY, MUSICAL, OPERETT, GREGORIÁN
(mellékelve: szka106_13_k1)

Definíciók:

- Megzenésített színmű, énekesek és zenekar előadásában. (opera)
- A szórakoztató zene nagyvárosi jellegű színpadi műfaja. (operett)
- Valamely nép vagy népcsoport zenei hagyományainak összessége. (népzene)
- Amerikai eredetű zenés színpadi műfaj prózai dialógusokkal, dalokkal, együttesekkel, kórusokkal, táncosokkal és show-effektusokkal. (musical)
- 1960 óta létező zenei irányzat, a rock'n' rollból, a boogie woogie-ből és a fekete rhythm and blues-ből indult. Képviselői: Bill Haley, Elvis Presley, Beatles. (rock)
- A római katolikus egyház ősi, hivatalos, latin nyelvű éneke. Jellegzetessége, hogy hangszer nélkül adták elő, egyszólamú, ritmus kötetlen. (gregorián)
- A B variációt a zenében kevésbé jártas tanulóknak ajánljuk.

P8 HANGULAT ÉS ZENE

A feladattal a zeneválasztás és az ember hangulata közötti összefüggést érzékeltethetjük. A tanulók próbáljanak az adott hangulatuknak megfelelő zenei stílust, zeneszámot keresni, majd próbáljanak csoportonként egyet kiválasztani ezek közül. Ha rendelkeznek a zenével, akkor játsszanak le belőle részleteket.

P9 ELŐADÁS

Használjanak a gyerekek az előadáshoz hangszert, vagy bármilyen hangkeltő eszközt! Bármit, amivel a dalt vagy zeneművet stílusosan előadhatják. Dolgozhatnak a gyerekek az eddigi csoportokban, vagy ha megoldható, akkor a teljes osztály együtt.

P10 ILYENEK VOLTUNK

A tanulók csoportonként vagy frontálisan beszéljék meg, hogy érezték magukat a foglalkozás alatt, milyen volt a csoportjuk, milyenek voltak a tagok, tanultak-e valamit, mit adott nekik ez a néhány óra. Ha lehetséges, akkor mindenkit hallgassunk meg, de ha az osztály nagyon beszédes, akkor osszunk ki beszélőkorongokat.

Ha sikerül közös nevezőre jutniuk, válasszanak a gyerekek egy közös dalt, zeneszámot az osztálynak.